

Rapport

Rapport over een klacht over Bureau Jeugdzorg Noord-Holland uit Haarlem.

Datum: 20 april 2011

Rapportnummer: 2011/122

Klacht

Op 12 november 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw M. met een klacht over een gedraging van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, locatie Haarlem.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, werd een onderzoek ingesteld.

Verzoekster klaagt over de wijze waarop Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, locatie Haarlem, heeft gereageerd op haar verzoek om vergoeding van door haar gemaakte kosten ten behoeve van één van haar pleegkinderen.

Rapport en beoordeling

I. Bevindingen

Algemeen

1. Verzoekster kreeg begin 2006 een pleegkind van bijna 2 jaar in huis. Dit jongetje X kwam uit een ander crisisgezin en stond sinds 25 oktober 2005 onder toezicht van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland (BJZ). Aanvankelijk ging het om een crisisplaats, bedoeld voor een periode van zes maanden. Omdat verzoekster aangaf dat zij voor X ook een perspectief biedend pleeggezin wilde zijn, is X bij verzoekster gebleven. Na ruim anderhalf jaar is de zorg over X door de zorgaanbieder overgedragen aan een pleegzorgaanbieder. Uiteindelijk heeft X drie jaar in het gezin van verzoekster gewoond.

2. X leek zich in eerste instantie goed te ontwikkelen in het gezin van verzoekster, maar verzoekster constateerde dat X probleemgedrag ging vertonen. In de zomer van 2007 uitte verzoekster haar zorgen hierover en vroeg zij via de zorgaanbieder aan BJZ om een indicatie. BJZ en verzoekster verschilden van mening over de noodzaak van een diagnostisch onderzoek. BJZ vond dat een dergelijk onderzoek niet nodig was en adviseerde verzoekster hulp in de thuissituatie met video-interactie begeleiding en ondersteuning bij de zindelijkheidstraining. Uiteindelijk gaf BJZ in april 2008 een indicatie af voor een medisch kinderdagverblijf (MKD). In de tussentijd had verzoekster om zo goed mogelijk voor X te kunnen zorgen en haar gezin te ontlasten kosten gemaakt in verband met een crèche (vier maal in de week), een pleegoma (één maal in de week) en een gezinshulp (een paar uur in het weekend). Verzoekster wenste deze kosten vergoed te krijgen, gelet op de lange duur dat zij op de indicatie had moeten wachten. Hierdoor ontving zij namelijk niet een persoonsgebonden budget (PGB), waarmee zij ondersteuning in de thuissituatie had kunnen financieren.

Achtergrond

3. Op het moment dat X in het gezin van verzoekster kwam, woonde verzoekster met haar man, haar vier kinderen en drie pleegkinderen in een gezinswoonvorm. Een gezinswoonvorm biedt kinderen die niet thuis kunnen wonen vanwege een ontwikkelingsachterstand of een verstandelijke beperking de mogelijkheid om toch in een gezin op te groeien, waar vaak ook andere (eigen) kinderen wonen. In die gezinswoonvorm wordt het kind begeleid door een professioneel geschoolde medewerker, die in dienst is bij een zorgaanbieder.

4. Verzoekster was in dienst van een zorgaanbieder voor een pleegkind met een autistische stoornis en een verstandelijke beperking, de oudere broer van X.

5. Verzoekster had de indruk dat ook bij X mogelijk sprake was van een stoornis. Zij wilde ook voor X in dienst komen van de zorgaanbieder, zodat er een budget en ondersteuning voor het gezin zou komen. Hiervoor was een specifieke indicatie nodig. Verzoekster had deze bij het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) aangevraagd, maar deze wees de aanvraag af omdat daarvoor een diagnose van BJZ nodig was die er niet was.

Aanleiding van de klacht

6. Verzoekster legde zich niet bij de afwijzing neer en drong bij BJZ nogmaals aan op diagnostisch onderzoek. Aanvankelijk wilde BJZ hier niet aan meewerken omdat X op de peuterspeelzaal leeftijdsadequaat gedrag liet zien. Er kwam uiteindelijk toch een diagnostisch onderzoek, hetgeen ook tot een indicatie voor een MKD leidde. De financiële problemen waren hiermee voor verzoekster in april 2008 opgelost, maar verzoekster had om voor X en haar gezin te kunnen zorgen, vanaf juli 2007 X naar de crèche gebracht en andere kosten gemaakt.

7. Verzoekster kaartte het probleem van de door haar gemaakte kosten bij BJZ aan. Er volgde een bemiddelingsgesprek, maar de kosten bleven voor haar rekening. In het gesprek hadden de pleegzorgaanbieder en BJZ aangegeven geen mogelijkheden te hebben de kosten te vergoeden. De afspraak was gemaakt dat de teamleider van BJZ zou overleggen met de manager van de pleegzorgaanbieder om na te gaan of er een oplossing gevonden kon worden.

8. Verzoekster had het gesprek niet als plezierig ervaren omdat ze het gevoel had dat er niets zou veranderen. Zij diende een klacht in over de gezinsvoogd en de teamleider van BJZ. Ze vroeg om excuses en vergoeding van de kosten die waren gemaakt vanwege nalatigheid door BJZ. Er volgde weer een bemiddelingsgesprek.

9. Na dit tweede bemiddelingsgesprek kreeg verzoekster bij brief van 17 november 2008 te horen dat BJZ zich niet aansprakelijk achtte voor de kosten. BJZ attendeerde verzoekster erop dat het BJZ en de pleegzorgaanbieder onvoldoende duidelijk was geworden dat zij extra ondersteuning nodig had om voor de pleegkinderen te zorgen. Indien zij deze vraag

op de reguliere weg, namelijk vooraf, aan de begeleidende pleegzorgaanbieder gesteld had, zouden zij in eerste instantie met haar een gesprek gehad hebben. BJZ wees verzoekster er op dat eerst toestemming aan de pleegzorgaanbieder gevraagd moet worden alvorens extra hulp ingezet kan worden bovenop de pleegzorgvergoeding. BJZ schreef dat de vraag van verzoekster zich, helaas, voornamelijk toegespitst had op hulp aan de pleegkinderen en dus niet ter ondersteuning bij haar rol als pleegouder. Verder merkte BJZ op dat het voor dergelijke kosten geen budget heeft.

10. Verzoekster was het hiermee niet eens en diende een klacht in bij de klachtencommissie van BJZ.

Klachtafdoening

11. De klachtencommissie van BJZ stelde in haar uitspraak van 25 april 2009 vast dat zij niet bevoegd was een uitspraak te doen over de gevraagde kostenvergoeding. Zij wees erop dat verzoekster hiervoor de instelling rechtstreeks diende aan te spreken, eventueel in rechte. De commissie beperkte zich in haar uitspraak tot het attenderen van de Raad van Bestuur dat verzoekster formeel geïnformeerd diende te worden of Bureau Jeugdzorg Noord-Holland zich voor deze kosten al dan niet aansprakelijk achtte.

12. Als reactie hierop verwees de directeur van BJZ naar de brief van BJZ van 14 (No;17) november 2008, waarin reeds afwijzend was gereageerd op het verzoek om vergoeding van de door verzoekster gemaakte kosten.

13. Voorts was het de klachtencommissie niet gebleken dat BJZ gebruik heeft gemaakt van de expertise van de pleegzorgvoorziening. "Ook ten aanzien van het gevraagde diagnostische onderzoek heeft zorgvuldige communicatie, naar het oordeel van de commissie, ontbroken. Naast de elementen die BJZ zelf als niet voldoende kwalificeert wijst de commissie op het feit dat er een half jaar geen pleegzorgvoorziening betrokken is geweest ten gevolge van het achterwege blijven van noodzakelijke overdracht door BJZ."

14. De directeur kon zich niet vinden in de opmerking van de klachtencommissie over het gebruik maken van de expertise van de zorgaanbieder. "Mogelijk dat er in de communicatie tussen BJZ en de (No;zorgaanbieder) over en weer een onjuiste voorstelling van zaken is ontstaan. Het gaat mij echter te ver om op basis daarvan te concluderen dat BJZ geen gebruik heeft gemaakt van de expertise van de Voorziening voor Pleegzorg. Indien BJZ inderdaad hierover overleg heeft gehad met (No; de zorgaanbieder), kan mijns inziens niet geconcludeerd worden dat BJZ onzorgvuldig heeft gehandeld bij de onderbouwing van het inhoudelijke beleid."

15. Voorts merkte de directeur op dat de begeleiding van pleegouders primair de taak is van de Voorziening voor Pleegzorg niet van BJZ. "BJZ is niet verantwoordelijk voor de overdracht van de ene Voorziening voor Pleegzorg naar de andere."

16. Verzoekster was het niet eens met het standpunt van de directeur van BJZ en diende op 12 november 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman. Verzoekster verzocht de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

Visie verzoekster

17. Verzoekster gaf aan dat er mondelinge toezeggingen zijn gedaan in aanwezigheid van de pleegzorgaanbieder dat de door haar gemaakte kosten uiteraard niet voor haar rekening hoefde te komen, maar dat BJZ en de pleegzorgaanbieder dat zouden regelen.

18. Verzoekster wees erop dat haar pleegzorgbegeleiders van deze toezegging op 24 april 2008 getuige zijn geweest. Hiertoe hebben zij recent tegenover haar het volgende verklaard:

"Tijdens het gesprek op 24-04-2008 is ter sprake gekomen dat de familie het onrechtvaardig vindt om de kosten voor de kinderopvang te betalen. Zij zijn van mening dat X naar speciaal onderwijs had gekund na zijn vierde als BJZ eerder toestemming had gegeven hem te laten onderzoeken. Hierdoor kon X niet naar het reguliere onderwijs en was de familie genoodzaakt om extra kosten te maken voor de kinderopvang. Bovendien heeft de gezinsvoogd er indertijd mee ingestemd dat X meerdere dagen naar de opvang ging. De teamleider heeft in het betreffende gesprek toegezegd dat hij voor dit financiële probleem intern een oplossing gaat zoeken.

Twee pleegzorgwerkers herinneren zich dat bovenstaande in ongeveer deze bewoording gezegd is tijdens het gesprek op 24-04-2008."

Visie BJZ

19. In de visie van BJZ heeft verzoekster zelf besloten bepaalde kosten te maken zonder hierover vooraf in overleg met de pleegzorgaanbieder te treden.

20. Desgevraagd gaf BJZ in zijn brief van 11 maart 2010 aan dat naar aanleiding van het bemiddelingsgesprek van 24 april 2008 overleg is geweest op 20 mei 2008 tussen de teamleider van de pleegzorgaanbieder en de teamleider van BJZ. Tevens is er contact geweest tussen een manager van de betrokken pleegzorgaanbieder voor pleegzorg en BJZ. Volgens BJZ had de manager van de pleegzorgaanbieder aangegeven dat ze de pleegzorgwerker heeft gevraagd om uit te zoeken welke concrete afspraken waren gemaakt met betrekking tot het gebruik van kinderopvang voor het desbetreffende pleegkind.

21. Voorts gaf BJZ aan dat in het bemiddelingsgesprek van 11 september 2008 onder meer de afspraak is gemaakt dat de regiomanager van BJZ zou overleggen met de verantwoordelijke pleegzorgaanbieder voor pleegzorg over de gemaakte crèchekosten.

22. Tevens gaf BJZ desgevraagd aan dat in beginsel de pleegzorgaanbieder verantwoordelijk is voor incidenteel noodzakelijk gemaakte kosten die niet uit het basisbedrag van de pleegzorgaanbieder kunnen worden voldaan. De pleegzorgaanbieder is verantwoordelijk voor de zorgverlening van een pleegkind in een bij hun pleegzorgaanbieder ingeschreven pleegkind. Wanneer onverhoopt meer kosten gemaakt moeten worden dan uit de basisvergoeding bekostigd kunnen worden is het een goed gebruik dat er door de pleegouders in overleg wordt getreden met de pleegzorgaanbieder. Mocht de pleegzorgaanbieder niet in staat zijn de kosten te vergoeden kan in overleg met BJZ gekeken worden naar een mogelijke oplossing. BJZ heeft echter geen structureel budget om dergelijke kosten te vergoeden.

23. Ten slotte gaf BJZ aan dat er een noodfonds voor incidentele kosten voor een zeer beperkt bedrag en een beperkte periode bestaat. De middelen in dat fonds zijn minimaal en daarop wordt alleen in zeer incidentele en schrijnende situaties een beroep gedaan.

24. De Nationale ombudsman heeft de reactie van BJZ van 11 maart 2010 voorgelegd aan de voormalige zorgaanbieder. Als reactie heeft de Nationale ombudsman ontvangen dat deze zorgaanbieder geen pleegzorg biedt en dat X een "projectkindje" was dat tijdelijk was geplaatst in het gezin van verzoekster. Voorts gaf deze zorgaanbieder aan dat het geen partij is in deze zaak en dat het geen dossierinformatie over het desbetreffende pleegkind wil geven omdat deze privacygevoelig is en het daarvoor toestemming van BJZ nodig heeft. Er werd aangeraden de indicatiebesluiten op te vragen. In het algemeen werd aangegeven dat de zorgaanbieder toestemming nodig heeft van BJZ indien het bij de crisisopvang extra kosten wil maken.

II. Beoordeling

25. De Nationale ombudsman stelt voorop dat er pas op 17 april 2008 een indicatie is afgegeven om X naar een MKD te laten gaan. Voor die tijd lag er het indicatiebesluit met aanspraak op verblijf bij pleegouder (24 uur per dag en 7 dagen per week) laatst afgegeven op 23 oktober 2007. De Nationale ombudsman stelt voorts vast dat verzoekster niet vooraf schriftelijk toestemming heeft gekregen van BJZ om X op kosten van BJZ naar een crèche te laten gaan of om anderszins kosten voor hem te maken die door BJZ vergoed zouden worden.

26. Duidelijk is dat verzoekster het probleem van de vergoeding van de door haar gemaakte kosten heeft aangekaart bij BJZ en dat daarover nadat de indicatie MKD was afgegeven een gesprek bij BJZ heeft plaatsgevonden. De Nationale ombudsman constateert dat in het bemiddelingsgesprek van 24 april 2008 niet met zoveel woorden is gezegd dat verzoekster vooraf toestemming had moeten vragen om extra kosten te maken bovenop de pleegzorgvergoeding zolang er als zodanig geen toereikend indicatiebesluit was genomen. Pas in de brief van 17 november 2008 naar aanleiding van het tweede bemiddelingsgesprek, is dit duidelijk op papier gezet.

27. De Nationale ombudsman stelt vast dat BJZ in het gesprek van 24 april 2008 had aangegeven dat de pleegzorgaanbieder en BJZ geen mogelijkheden hadden om de kosten te vergoeden en dat BJZ een afspraak zou maken met de manager van de pleegzorgaanbieder om na te gaan of er een oplossing gevonden kon worden. Blijkens de reactie van BJZ van 11 maart 2010 was er contact geweest en zou de pleegzorgaanbieder nog uitzoeken wat er voor concrete afspraken met verzoekster waren gemaakt. Het is de Nationale ombudsman niet gebleken dat hierop een antwoord is gekomen. Wel dat op 11 september 2008 wederom dezelfde afspraak met verzoekster is gemaakt.

28. De Nationale ombudsman is met BJZ van oordeel dat BJZ eerder duidelijkheid aan verzoekster had moeten geven over het beleid dat BJZ hanteert in de situatie dat een indicatiebesluit ontbreekt en de pleegouder zich genoodzaakt voelt om extra kosten voor een pleegkind te maken. Voorts is hij van oordeel dat verzoekster in dit geval onnodig lang in onzekerheid heeft verkeerd over de vraag of alsnog de kosten aan haar vergoed zouden worden. BJZ had verzoekster eerder duidelijkheid moeten geven of BJZ en de pleegzorgaanbieder een oplossing hadden voor haar probleem. In zijn brief van 17 november 2008 heeft BJZ dit ook erkend en daarvoor terecht zijn oprechte verontschuldiging aangeboden.

29. De Nationale ombudsman ziet zich gesteld voor de vraag of het als gevolg daarvan redelijk was dat BJZ verzoekster financieel tegemoet kwam.

30. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit uitgangspunt geldt ook voor instanties die overheidstaken verrichten zoals de Bureaus Jeugdzorg.

31. Enerzijds heeft verzoekster onnodig lang in onzekerheid verkeerd over de vraag of haar de kosten alsnog vergoed zouden worden. Anderzijds is verzoekster al vele jaren pleegouder en was zij ermee bekend dat een indicatie noodzakelijk was en had zij geen toestemming om kosten te maken. De Nationale ombudsman is van oordeel dat BJZ het laatste argument zwaarder kon laten wegen en zodoende in redelijkheid kon beslissen om af te zien van de vergoeding van de verzochte kosten.

De onderzochte gedraging is zodoende behoorlijk.

Slotbeschouwing

In situaties waarin (verschillende) zorgaanbieders bij de zorg voor pleegkinderen betrokken zijn, zoals in deze situatie, is het belangrijk dat alle betrokken instanties goed samenwerken. Dit houdt in dat instanties bij het vervullen van hun taken niet primair kijken naar de organisatiebelangen en doelen van de eigen organisatie, maar in het belang van burgers, bedrijven en instellingen goed samenwerken, zelfs als die samenwerking nadelen

oplevert voor een bepaalde instantie. De gezinsvoogd dient gedurende de periode waarin de jeugdzorg wordt geleverd toe te zien op de effectiviteit van de geboden hulp. De gezinsvoogd dient hiertoe gedurende het gehele traject contact met ouders, pleegouders, het kind en de (pleeg)zorgaanbieder(s) te onderhouden en daadkrachtig te acteren als er problemen of knelpunten ontstaan. In deze zaak is door het feit dat verzoekster een klacht heeft ingediend aan het licht gekomen dat haar onvoldoende duidelijk geworden is of er nog mogelijkheden bestonden de door haar gemaakte kosten vergoed te krijgen. Van BJZ mag worden verwacht dat het zich beraadt op de vraag hoe het in de toekomst deze onduidelijkheid bij pleegouders kan voorkómen. Van belang is dat BJZ met betrokken zorgaanbieders duidelijke afspraken maakt welke instantie waarvoor verantwoordelijkheid draagt en op welke wijze daarover met pleegouders wordt gecommuniceerd. Verzoekster had deze vraag aan BJZ voorgelegd, maar een adequaat antwoord daarop is uitgebleven. Daardoor is bij verzoekster de verwachting ontstaan dat het wel goed zou komen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, locatie Haarlem is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrondinformatie

In september 2007 wees het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) de aanvraag van verzoekster af om ook voor X in dienst te zijn van de zorgorganisatie. CIZ wilde eerst diagnostisch onderzoek.

In oktober 2007 liet BJZ op advies van de pleegzorgaanbieder verzoekster eerst een Child Behavior Checklist (CBCL) invullen om helder te krijgen of de zorgen zodanig zijn dat een nader onderzoek noodzakelijk was.

Gedragswetenschappers van BJZ brachten op basis van de afgenomen CBCL-lijsten, bij verzoekster en bij de peuterspeelzaal, een negatief advies uit voor een diagnostisch onderzoek.

Op 22 november 2007 liet de pleegzorgaanbieder BJZ weten dat pleegouders een Medisch Kinderdagverblijf (MKD) wilden voor het kind met ambulante ondersteuning.

Op 11 december 2007 overlegde de gedragswetenschapper met de GZ-psycholoog van de pleegzorgaanbieder over de noodzaak van MKD-plaatsing, nu X op de peuterspeelzaal leeftijdsadequaat gedrag liet zien. De GZ-psycholoog vond MKD plaatsing een goed idee omdat pleegouders dan ook hulp kregen.

Op 18 december 2007 besloot BJZ dat er geen MKD-plaatsing zou komen. De pleegzorgaanbieder moest openlijk met pleegouders bespreken wat zij denkt dat er aan de hand is. Besloten werd tot de methode VIB (Video-interactie begeleiding) en ondersteuning bij de zindelijkheidsstraining van X.

Op 20 december 2007 belde de gedragswetenschapper met GZ-psycholoog van de zorgaanbieder. GZ-psycholoog kon zich vinden in dat besluit. Vermeld staat nog dat ze echter nooit meer het gesprek met pleegouders is aangegaan. Verzoekster kreeg via de pleegzorgaanbieder te horen dat X niet naar het MKD zou gaan, Gevraagd werd om aan te geven wat verzoekster nodig heeft om het met X te redden. Verzoekster gaf aan een diagnose nodig te hebben.

Eind januari 2008 liet de consultatiebureauarts BJZ weten zorgen te hebben over X. In februari is hierover contact met de gedragswetenschapper. Deze heeft uitgelegd dat de uitkomst van de CBCL geen aanleiding gaf voor verder onderzoek. Wel vond BJZ hulp in de thuissituatie noodzakelijk. Op 8 februari 2008 vroeg de consultatiebureauarts BJZ om toestemming voor diagnostisch onderzoek. Om de impasse met verzoekster te doorbreken heeft BJZ op 20 februari 2008 toch toestemming gegeven. Op 18 april 2008 gaf BJZ op advies van regionaal-diagnostiek team "Symforagroep", vooruitlopend op onderzoeksresultaten, een indicatie af voor het MKD.

Op 24 april 2008 vond er een bemiddelingsgesprek plaats met de teamleider van BJZ, de toenmalige gezinsvoogd en twee medewerkers van de pleegzorgaanbieder. Hierbij was de afspraak gemaakt dat de teamleider van BJZ, in het kader van de door de pleegouders gemaakte kosten, zou overleggen met de manager van de pleegzorgaanbieder voor pleegzorg om na te gaan of er een oplossing gezocht kon worden.

Op 3 juli 2008 diende verzoekster een klacht in over de gezinsvoogd en de teamleider van BJZ. Ze vroeg om excuses en vergoeding van de kosten die zijn gemaakt vanwege nalatigheid door BJZ.

Op 11 september 2008 vond er een bemiddelingsgesprek plaats. Dit keer met de regiomanager, de teamleider en gedragswetenschapper van BJZ. (De gezinsvoogd was niet meer werkzaam bij BJZ.) Aan de orde was het verzoek van verzoekster om als schadeloosstelling de kosten van kinderopvang te betalen in verband met de te geringe ondersteuning die verzoekster heeft ervaren in haar gezin om de bij haar geplaatste pleegkinderen op te voeden. Blijkens het verslag van 16 september 2008 zou de regiomanager overleggen met pleegzorg over de gemaakte crèchekosten.

Op 17 november 2008 schreef de desbetreffende regiomanager een brief naar verzoekster waarin hij verwees naar het bemiddelingsgesprek van 11 september 2008 en meedeelde dat BJZ zich niet aansprakelijk achtte voor het feit dat verzoekster kosten voor kinderopvang had gemaakt. Hij schreef voorts: "Het is ons en na navraag mijnerzijds, ook

de pleegzorg onvoldoende duidelijk geworden dat u extra ondersteuning nodig had om voor de pleegkinderen te zorgen. Indien u deze vraag op de reguliere weg, namelijk vooraf, aan de begeleidende pleegzorginstelling gesteld had, zouden zij in eerste instantie het gesprek met u aangegaan zijn. Het is een duidelijke regel dat eerst toestemming aan de pleegzorg gevraagd moet worden alvorens extra hulp ingezet kan worden bovenop de pleegzorgvergoeding. Uw vraag aan ons heeft zich, helaas, voornamelijk toegespitst op hulp aan de pleegkinderen en dus niet ter ondersteuning bij uw rol als pleegouder." Verder merkte de regiomanager op dat BJZ voor dergelijke kosten geen budget heeft. Gezien het verloop van deze zaak en dat de afspraak van de kant van BJZ was verzet maar verzoekster niet tijdig had bereikt, zag de regiomanager aanleiding om een gebaar te maken door verzoekster een onkostenvergoeding van € 150 aan te bieden.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. verzoekschrift van verzoekster

Voorts zijn de bevindingen gebaseerd op het door BJZ op 11 maart 2010 overgelegde dossier met daarin onder meer de volgende stukken:

2. verslag van de hoorzitting van de klachtencommissie van 23 februari 2009

3. verweerschrift van BJZ naar de klachtencommissie van 12 januari 2009 met vijf bijlagen:

- brief van 17 november 2008 van de regiomanager van BJZ

- verloop besluitvormingstraject met betrekking tot diagnostisch onderzoeken indicatie MKD (op basis van contactjournaals) opgesteld door gedragswetenschapper van BJZ,

waarin voor zover van belang staat vermeld:

E-mail van 23 oktober 2007 van pleegzorgaanbieder aan gezinsvoogd: "verzoekster zou met name graag uitgezocht krijgen of het kind wellicht ook tot de doelgroep van (No; de zorginstantie) behoort, zodat zij vanuit die instelling begeleid zouden kunnen worden via CIZ indicatie en wellicht een PGB. Gezien functioneren van oudere broer zou er wellicht sprake kunnen zijn van erfelijke component. Verzoekster dringt er erg op aan, wij ondersteunen haar, maar jullie moeten uiteindelijk al of niet indiceren tot nader onderzoek. (...). Nu duidelijk is geworden dat pleegouders zich wel zorgen maken over het gedrag van het kind is het van belang dat er met hen gesproken wordt over de eventuele ondersteuning die zij nodig hebben om hem zo goed mogelijk te begeleiden in deze fase van zijn leven."

- indicatiebesluit van 18 april 2008

- verslag diagnostiekbespreking van 29 april 2008
- brief van Symforagroep van 29 mei 2008 met psychologisch rapport.

4. brief van 20 mei 2009 van Raad van Bestuur van BJZ

5. brief van 11 maart 2010 van Raad van Bestuur van BJZ

Het verslag van bevindingen werd gestuurd aan de betrokkenen.

De reactie van de Raad van Bestuur van BJZ gaf aanleiding om het verslag op een punt aan te vullen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Relevante wetsartikelen

1.: Artikel 1 van de Wet op de Jeugdzorg (Wet van 22 april 2004, Stb. 2004, 306) luidt, voor zover van belang:

"In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

cliënt: een jeugdige, zijn ouders of stiefouder of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden;

jeugdzorg: ondersteuning van en hulp aan jeugdigen, hun ouders, stiefouders of anderen, die een jeugdige als behorende tot hun gezin verzorgen en opvoeden, bij opgroei- of opvoedingsproblemen of dreigende zodanige problemen

pleegouder: degene die in het kader van jeugdzorg een jeugdige die niet zijn kind of stiefkind is, als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt;

stichting: een stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt.

zorgaanbieder: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die jeugdzorg verleent, waarop ingevolge deze wet aanspraak bestaat; "

2. Artikel 5, eerste tot en met vierde lid, van de Wet op de Jeugdzorg, luidt:

"1. De stichting heeft tot taak te bezien of een cliënt zorg nodig heeft in verband met opgroei-, opvoedings- of psychiatrische problemen, dan wel in verband met problemen van een cliënt, niet zijnde een jeugdige, die het onbedreigd opgroeien van een jeugdige belemmeren.

2. Tot de taak, bedoeld in het eerste lid, behoort het vaststellen of een cliënt is aangewezen op:

a. jeugdzorg waarop ingevolge deze wet aanspraak bestaat,

b. zorg, bestaande uit bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen vormen van geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen waarop ingevolge de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten dan wel ingevolge een zorgverzekering als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Zorgverzekeringswet aanspraak bestaat.

3. De stichting oefent de taak, bedoeld in het eerste lid, uit op verzoek van een cliënt of uit eigen beweging.

4. Uitgangspunt bij het uitoefenen van de taak, bedoeld in het eerste lid, is dat zorg het belang van een onbedreigde ontwikkeling van een jeugdige dient en aansluit bij de behoefte van de cliënt. Deze zorg is in verband hiermee niet ingrijpender dan noodzakelijk en wordt geboden zo dicht mogelijk bij de plaats waar de cliënt duurzaam verblijft en gedurende een zo kort mogelijke periode."

Memorie van Toelichting Tweede Kamer 2001-2002, 28 168, nr 3,

pagina 49, luidt, voor zover van belang:

Pleegouders die een kind in het kader van jeugdzorg als behorend tot hun gezin opvoeden, bieden zorg. In dit opzicht zijn zij dan ook geen cliënt. De begeleiding die zij voor het goed functioneren als pleegouder ontvangen is voor hen geen jeugdzorg. Ook zij echter kunnen beroep doen op jeugdzorg, bijvoorbeeld als de opvoeding van het pleegkind zodanige problemen meebrengt dat jeugdzorg, als bijvoorbeeld hometraining noodzakelijk is. Dan zijn zij cliënt. In het begrip cliënt zijn zij in verband daarmee niet uitgesloten. Zeker bij langdurige pleegzorg, moeten zij, in, ook als pleegouder in de zin van het wetsvoorstel, een beroep kunnen doen op jeugdzorg.

pagina 55, luidt, voor zover van belang:

Het voorgestelde derde lid bevat een instructienorm die bij de uitoefening van de indicatietask in acht moet worden genomen. Het eerste uitgangspunt is uiteraard dat de cliënt de jeugdzorg moet krijgen die hij nodig heeft. Omdat in het algemeen de minst ingrijpende vorm van jeugdzorg, die zo dicht mogelijk bij huis en zo kort mogelijk wordt geboden, het meest doelmatig en het meest doeltreffend is, is dit in dit artikel als uitgangspunt voor de indicatiestelling geformuleerd. Wij wijzen er overigens nadrukkelijk op dat het de problemen van de cliënt zijn en niet het aanwezige aanbod, die de uitkomst van het indicatieproces bepalen.

2

2009.10265

de Nationale ombudsman